

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Michala Mazance a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D. v právní věci žalobce: **A. M.**, zastoupen Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2017, čj. OAM-137/LE-LE05-LE25-PS-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 9. 2017, čj. 17 A 112/2017-76,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci se odměna za zastupování a hotové výdaje **nepřiznávají**.

Odůvodnění

I.
Vymezení věci

[1] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný podle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců; doba trvání zajištění byla stanovena do 5. 12. 2017. Žalovaný po posouzení okolností případu dospěl k závěru, že se v případě žalobce bylo možné oprávněně domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet.

[2] Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Plzni zamítl.

II.
Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost co do obsahu opřel o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel namítl nesplnění podmínek k zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a to „*s ohledem na pochybnosti správních orgánů, ke kterým došlo v průběhu řízení o správním vyhoštění stěžovatele a s ohledem na fakt, že v důsledku těchto pochybností bylo nezákonné již jeho zajištění za účelem správního vyhoštění*“. Konstatoval, že následky nezákonného zajištění za účelem správního vyhoštění bylo možné v jeho situaci odstranit pouze žádostí o udělení mezinárodní ochrany; z tohoto důvodu nebylo dle jeho mínění možné užití institutu zajištění dle ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Uvedl, že na území České republiky pobýval dlouhodobě legálně na základě uděleného víza za účelem strpění pobytu; i v čase vydání napadeného rozhodnutí podle něj pobýval na území České republiky legálně, neboť o jeho správním vyhoštění nebylo pravomocně rozhodnuto.

[5] Stěžovatel připomenul, že bylo vydáno rozhodnutí o jeho správním vyhoštění ze dne 11. 5. 2015, čj. KRPA-190535-19/ČJ-2015-000022; správní orgán však v tomto rozhodnutí dospěl k závěru, že existují překážky k vycestování, proto bylo stěžovateli uděleno vízum za účelem strpění pobytu na území České republiky. Nesouhlasil s názorem žalovaného, podle nějž mu byla rozhodnutím ze dne 14. 6. 2017, čj. KRPA-83391-18/ČJ-2017-00002, stanovena nová doba k vycestování, a to 20 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí a lhůta k vycestování proto uplynula dne 9. 8. 2017. Domníval se, že toto rozhodnutí nikdy právní moci nenabylo, neboť mu nebylo doručeno; správní orgán podle něj při doručování pochybil a navíc bylo rozhodnutí zcela v rozporu se zákonem. Žalovaný podle něj pouze stanovil novou dobu k vycestování, aniž by opětovně rozhodl také o správním vyhoštění stěžovatele; v této souvislosti poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2016, čj. 7 Azs 85/2016-29. Nová zákonná úprava účinná od 14. 8. 2017 nemohla být ve věci užita, neboť k postupu žalovaného nezákonným způsobem došlo dne 14. 6. 2017.

[6] Stěžovatel namítl, že ani žalovaný ani krajský soud nevzali v potaz ustanovení § 120a odst. 6 zákona č. 126/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, které osobám v právním postavení stěžovatele umožňuje požádat o mezinárodní ochranu. Bylo proto podle něj zcela pochopitelné, že žádost o mezinárodní ochranu podal teprve v zařízení pro zajištění cizinců, tedy poté, co byl nezákonným postupem správního orgánu vystaven bezprostřednímu riziku realizace správního vyhoštění.

[7] Nesouhlasil ani s úvahou týkající se možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Konstatoval, že k jeho zajištění došlo v čase, kdy byl nahlížet do správního

spisu na základě předvolání, které stěžovateli odeslal sám žalovaný. Podle něj svědčí tento fakt o jeho spolupráci se žalovaným

[8] Nesouhlasil ani s dobou zajištění stanovenou na 110 dní; podle něj žalovaný ukládá zajištění v daném rozsahu zcela mechanicky a bez přihlédnutí ke konkrétním skutkovým okolnostem případu.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul, že jak jeho rozhodnutí, tak rozhodnutí krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy; s rozsudkem krajského soudu se ztotožnil.

III.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal jí napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných námitek, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či jemu předcházející řízení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.].

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaný nesprávně vyhodnotil podmínky zajištění a rozhodl o jeho zajištění, aniž by dostatečně, bez potřebné míry individualizace k osobě a pobytové historii stěžovatele, zdůvodnil svůj závěr o nemožnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu.

[13] Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Jedná se o citelný zásah do základního práva jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a na osobní svobodu (srov. čl. 7 odst. 1 a čl. 8 Listiny základních práv a svobod), který je přípustný jen za podmínek stanovených zákonem a souladných s ústavním pořádkem (blíže srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, čj. 7 As 79/2010-150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, čj. 9 As 5/2010-74, publ. pod č. 2129/2010 Sb. NSS, či nález Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

[14] Z uvedených ustanovení zákona o azylu je zřejmé, že důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, je v jeho případě obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útěkem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro

výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „*zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu*“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, čj. 10 Azs 284/2016-35, ze dne 28. 2. 2017, čj. 4 Azs 9/2017-31, nebo ze dne 31. 8. 2017, čj. 1 Azs 243/2017-25).

[15] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že podmínkou rozhodnutí o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je nemožnost účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 47 téhož zákona. Při zvažovaní zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy Evropské unie, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince.

[16] Nejvyšší správní soud má za prokázané, že žalovaný i krajský soud ve svých rozhodnutích srozumitelným a přezkoumatelným způsobem zdůvodnili, proč nebylo možné využít v případě stěžovatele zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, a při zjišťování podmínek zajištění vyhodnotili konkrétní skutkové okolnosti a zohlednili stěžovatelovu specifickou situaci. Námitka nepřezkoumatelnosti není pro uvedené důvodná a opakovat odůvodnění, jichž se již dříve stěžovateli dostalo, není potřebné.

[17] K další kasační námitce stěžovatele, týkající se toho, že rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 14. 6. 2017, čj. KRPA-83391-18/ČJ-2017-00002, nenabylo nikdy právní moci, neboť nebylo stěžovateli řádně doručeno, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel pobýval opakovaně na území České republiky neoprávněně; jednotlivá rozhodnutí, jejichž vykonatelnost byla pro překážky vycestování odložena, byla stěžovateli známa.

[18] Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit ani námitce, podle níž žalovaný v rozhodnutí ze dne 14. 6. 2017, čj. KRPA-83391-18/ČJ-2017-00002, pouze stanovil novou dobu k vycestování, aniž by zároveň rozhodl o správním vyhoštění. Krajský soud v této otázce zcela správně uvedl, že samotné rozhodnutí o vyhoštění či stanovení doby pro vycestování nemůže být přezkoumáváno v rámci projednávané věci, neboť toto rozhodnutí mohl stěžovatel napadnout samostatným opravným prostředkem.

[19] Nedůvodnou je též námitka, podle které žalovaný ani krajský soud nevzali v potaz ustanovení § 120a odst. 6 zákona o pobytu cizinců. Ustanovení § 120a zákona o pobytu cizinců stanoví, že cizinec, jehož vycestování není možné, je oprávněn neprodleně po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění požádat ministerstvo o udělení mezinárodní

ochrany. Nepožádá-li cizinec nejpozději do dvou měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění, oprávnění požádat o mezinárodní ochranu zaniká. Rozhodnutí o správním vyhoštění, které stanovilo dobu k vycestování z území České republiky do 20 dnů po opadnutí důvodů znemožňujících vycestování cizince, nabylo právní moci 11. 5. 2015. Stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany na územní České republiky požádal až dne 17. 8. 2017. Žalovaný i krajský soud ve svých rozhodnutích poukázali na to, že v případě stěžovatele existovaly oprávněné důvody domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv stěžovatel mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat již dříve; tyto své závěry jak žalovaný, tak krajský soud též řádně odůvodnili, jak bylo uvedeno již výše. Námitka je pro uvedené nedůvodná.

[20] Stěžovatel nesouhlasil ani s dobou zajištění stanovenou v délce 110 dní. Argumentoval, že žalovaný ukládá zajištění v daném rozsahu zcela mechanicky bez přihlédnutí ke konkrétním skutkovým okolnostem. S tímto závěrem žalovaného Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Žalovaný ve svém rozhodnutí v dostatečném rozsahu odůvodnil, proč přistoupil k uložení zajištění v délce trvání 110 dní. Zohlednil přitom všechny jednotlivé okolnosti tohoto případu a neodchýlil se ani od ustálené praxe v obdobných případech, jak konstatoval také krajský soud. Nejvyšší správní soud neshledal proto ani tuto kasační námitku důvodnou.

IV.
Závěr a náklady řízení

[21] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[22] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, ve spojení s § 120, s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

[23] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2017, čj. 8 Azs 239/2017-30, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., advokát se sídlem shora uvedeným. Z obsahu spisu není však patrno, že by ustanovený zástupce učinil jakýkoliv úkon, za který by mu příslušela odměna, či vynaložil jakékoliv náklady se zastupováním stěžovatele spojené. Bylo proto rozhodnuto, jak je ve výroku IV. uvedeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. listopadu 2017

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu